

Genesis 12:1-3 – Bijbelzondag
31 oktober 2021

- Lezing: Genesis 12:1-3 uit NBV én uit NBV21 – Peter Veling

¹De HEER zei tegen Abram: 'Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat ik je zal wijzen.

²Ik zal je tot een groot volk maken, ik zal je zegenen, ik zal je aanzien geven, een bron van zegen zul je zijn.

³Ik zal zegenen wie jou zegenen, wie jou bespot, zal ik vervloeken. Alle volken op aarde zullen wensen gezegend te worden als jij.' (NBV)

¹De HEER zei tegen Abram: 'Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat Ik je zal wijzen.

²Ik zal je tot een groot volk maken, Ik zal je zegenen, je naam veel aanzien geven, een bron van zegen zul je zijn.

³Ik zal zegenen wie jou zegenen, wie jou vervloekt, zal Ik vervloeken. In jou zullen alle volken op aarde gezegend worden.' (NBV21)

Preek

Een bron van zegen zul je zijn. Wie wil dat nou niet? Of je nu gelooft of niet. Van betekenis zijn voor anderen. Influencer. Dat mensen bij jou te rade gaan. Voor wijsheid, voor mooie woorden, voor inspiratie.

De vraag is: *hoe* ben je een bron van zegen. Je hebt verschillende soorten bronnen. Je hebt bronnen waar je uit moet putten. Dan moet je je best doen om bij het water te komen. Je moet een emmer laten zakken, of op een andere manier afdalen naar het water. Er zijn ook bronnen die overstromen. Dan kun je gewoon op de plek blijven staan waar je bent. En dan komt het water zo naar je toe.

De Bijbel is ook zo'n bron. Een bron van wijsheid. Vandaag is het hervormingsdag. In de tijd van Luther was de Bijbel een bron die een beetje weggestopt was. Onlangs is aangetoond dat de Bijbel er wel was in de volkstaal. Maar vooral verspreid in verstedelijkte gebieden. Op andere plaatsen moesten gewone mensen erg hun best doen om iets van die inspiratie mee te krijgen.

Maarten Luther heeft een boost gegeven aan de bron. Hij vond het belangrijk dat ook gewone mensen overal en zonder moeite in de Bijbel zouden kunnen lezen. Hij zorgde voor een toegankelijke vertaling. Van een bron waar je meer moeite voor moest doen, werd de Bijbel zo een bron die overvloedige. Mensen konden overal, op de plek waar ze woonden en werkten, geïnspireerd raken door de Bijbel. In hun leven van elke dag.

Sindsdien is de verspreiding van de Bijbel steeds verder gegaan. Telkens opnieuw vertalingen die aansluiten bij de taal van vandaag. In het Nederlands. Maar ook in ongelooflijk veel andere talen. Het

is wereldwijd het meest verkochte boek. En ook het meest gelezen. En zo is het werk van vertalen en verspreiden een bron van zegen.

En zo heeft die bron ook jou en mij bereikt. De Vader raakt je aan. De Geest vervult je en Jezus roept je te volgen. De Drieënige God komt naar je toe in die Bijbel. Hij wil inspireren en zegenen. Door de Bijbel wil God jou ook een bron maken.

Maar hoe ben jij dan een bron van zegen? Wat voor bron ben je? Hoe wil God dat jij in deze wereld aanwezig bent? Daarvoor kunnen we veel leren van Abram. Hoe God met hem omgaat, zo gaat hij ook met jou en mij om. En juist het verschil in vertalingen onthult iets over hoe het werkt.

...

Genesis 12 is een bizarre wending in Abrams leven. Het is ook een kantelpunt in het boek Genesis. Hiervoor had je een soort van wereldwijde invloed van God op de mensen. Maar dan heb je in het hoofdstuk hiervoor de torenbouw van Babel. Mensen denken de wereldheerschappij op te kunnen eisen. Een vuist te maken en zo de baas te zijn. Er staat:

Slide ... zo vestigen we onze naam, en dan zullen we niet over de aarde verspreid raken. (11:4)

Dan verwacht God de spraak, zodat de mensen zijn aanvankelijke opdracht gaan uitvoeren: *bevolk de aarde en breng haar onder je gezag* (1:28). De mensen verspreiden zich. Maar ze verliezen wel het zicht op God. Ook Abram had niets met God, maar diende afgoden. (Jozua 24:2)

En dan komt God naar hem toe met fantastische beloften. En dan zie je meteen het eerste verschil tussen de beide Bijbelvertalingen. Er stond:

Slide ik zal je zegenen, ik zal je aanzien geven,

En dat is – terecht – geworden:

Slide Ik zal je zegenen, je naam veel aanzien geven,

Ik zal *je naam* veel aanzien geven. Daarmee refereert God aan de geschiedenis hiervoor. Toen zeiden de mensen: wij zullen ons naam maken. Maar God gaf aan: zo werkt het niet. Je bent daarin afhankelijk van mij. Maar als je met mij op pad gaat. Dan zal ik voor jou een naam maken en je veel aanzien geven.

Dat doet God door te zegenen. En Abram een bron van zegen te maken. Het is dus niet zo, dat God zich een volk kiest – de nakomelingen van Abram – en dat Hij daarvoor gaat. Nee: Abram – en dus ook het volk van de Joden – is voor God de poort naar de wereld. Ze zijn bedoeld om bron van zegen te zijn voor iedereen die ze maar tegenkomen.

Dat geldt dus ook voor de kerk! We zijn niet bedoeld om het heil, om heelheid te ontvangen, en dat is het dan. Nee, God wil dat je ontvangt. Zeker! Abram werd door God gezegend met rijkdom en overvloed. Met rust en veiligheid. Met inspiratie en richting. En die mogen ook wij van God verwachten. Zegen is veelomvattend. Je hoeft je niet te schamen als het je goed gaat. En je haalt ook

voor *jezelf* inspiratie bij God vandaan. Je kan zondags afstemmen op een kerkdienst, bijvoorbeeld deze van de Waterpleinkerk. En dan wil God je bezielen en ondersteunen door de boodschap van de Bijbel.

Maar die is niet bedoeld om voor jezelf te houden. En dan betekent dat niet dat je altijd maar moet evangeliseren. Dat je de boodschap moet *spreken*. Dat mag ook wel. Maar meer nog dat je de boodschap moet *leven*. God wil heel graag dat je een zinvol bestaan hebt. Niet alleen voor jezelf. Maar ook voor anderen. God wil dat je een bron van zegen bent. Daar is zijn Bijbel voor bedoeld. Dat je ontvangt en dat je dat doorgeeft.

Bron van zegen dus. Maar nogmaals: hoe dan? Onze tekst geeft dat prachtig aan. En ik ben heel blij dat de vertaling veranderd is. Omdat het precies raakt aan hoe je bron bent.

Het was:

Slide Alle volken op aarde zullen wensen gezegend te worden als jij.

Het is geworden:

Slide In jou zullen alle volken op aarde gezegend worden.

Je proeft het verschil. Stel je voor – de wintertijd is vannacht weer ingegaan, dus het wordt weer vroeg donker – stel je voor: het is koud buiten, het sneeuwt. Binnen loeit de warmtepomp en het is er behaaglijk en gezellig. Je maakt heerlijke warme chocolademelk, of goede koffie. Dampend dien je het op. Bij de oudere vertaling staan mensen door de ramen te kijken. En je ziet ze denken: wow, dat ziet er geweldig uit. Dat wil ik ook wel. Maar ze staan buiten en moeten eerst moeite doen. Om aan te bellen en dan heet je ze vast welkom. Je gunt anderen natuurlijk ook van jouw geluk. Bij de nieuwe vertaling loop jij zelf met de koffie en chocomel naar buiten. Je dient het op en neemt de mensen mee naar binnen om zich te warmen in jouw behaaglijkheid en gezelligheid.

Jij, als bron van zegen, bent niet een bron waar mensen moeite moeten doen. Een emmer moeten laten zakken of naar beneden klimmen. Nee: je bent een overvloeiende bron. Zó zegt God dat tegen Abram.

Als er al moeite gedaan moet worden. Dan niet door de mensen in Abrams omgeving. Maar juist door Abram zelf. Zegen van God schept verplichtingen. Afgelopen week hadden we intervisie met een aantal collega's uit de regio. Eén van die collega's heeft het een tijd heel zwaar gehad. Dat maakte hem voor zijn omgeving niet altijd de fijnste persoon. Hij had de handen vol aan zichzelf en dat is volkomen begrijpelijk. Maar hij zei: ik heb er nu weer voor gekozen om een zegenend bestaan te leiden. Ik wil me niet vastbijten of wegzakken in wrok, tegenstellingen, boosheid of lethargie. Ik richt me op de zegen van God en wil die ook weer doorgeven. Zo wil ik naar God kijken en ook mijn naasten benaderen.

Het gaat dus om moeite te doen om die zegen te *innen*. En ook moeite om die zegen te *uiten*. Abram en wij worden daartoe geroepen. Want in ons zullen al onze naasten gezegend worden. Onze aanwezigheid in deze wereld is een zegen voor onze omgeving. Het is onze taak dat waar te maken.

Ik ga afsluiten:

In onze tekst klinkt 5 keer het woord 'zegen'. Abram wordt geroepen en wordt gezegend. Zo roept God ook jou dichtbij zich. Hij wil je heel graag van veel goeds voorzien. Met die zegen komt ook je naaste in beeld. Want zegen is nooit iets om voor jezelf te houden. Je mag een overvloeiende bron zijn. Wat jij ontvangt in Gods aanwezigheid. Dat neem je mee in je leven van elke dag. Zo maakt God jou een bron van zegen.

Amen